

gevechten zou leiden waarin zijn eigen strijdkrachten betrokken zouden worden.

Dat standpunt leidde er toe dat van wat Nederland in de laatste maanden van '45 en de eerste van '46 aan eenheden naar Indië zond, geen enkele op Sumatra en slechts één (en dat nog maar gedeeltelijk) op Java werd ontscheept.

Ca. vijftienduizend oorlogsvrijwilligers (19 van de 27 bataljons die door Logemann waren genoemd), gestoken in Britse en Canadese uniformen en uitgerust met Britse en Canadese wapens, vertrokken van september '45 tot april '46 naar het Oosten.¹ Zij werden, de eersten nadat zij dagenlang doelloos tussen Batavia en Singapore heen en weer hadden gevaren, op Malakka geconcentreerd.² Zij kwamen er in vervuilde, door de Japanners verlaten barakken en tentenkampen terecht en waren door de gehele gang van zaken bitter teleurgesteld. Die gang van zaken had overigens in militair opzicht enkele voordelen. De oorlogsvrijwilligers waren niet geoefend voor de strijd in de tropen – die oefening kregen zij op Malakka, waar zij door Britse officieren en officieren van het Knil verder werden opgeleid. Bovendien waren die bataljons oorlogsvrijwilligers uitgezonden zonder genie, pantserwagens, artillerie, aan-en-afvoer-troepen en geneeskundige diensten – al die eenheden werden alsnog in Nederland haastig geformeerd en uitgerust en naar Indië gezonden. Er werden daar in totaal vijf brigades gevormd waaraan op Java vier bataljons ex-krijgsgevangenen van het Knil werden toegevoegd – trouwens, de staven der brigades gingen goeddeels uit Knil-officieren bestaan.

Als al even frustrerend werd gevoeld wat met de mariniersbrigade gebeurde. Het was een goed opgeleide en goed uitgeruste eenheid (ze had o.m. een grote voorraad munitie bij zich): negen-en-dertighonderd man die midden november '45 aan boord van vijf schepen Amerika verlieten en eind december voor Priok aankwamen. Slechts één bataljon mocht er worden ontscheept en de overigen werden op Malakka aan land gezet; ook deze brigade verkreeg uit Nederland genie-materiaal en artillerie.

¹ Van eind mei tot oktober '46 vertrokken er nog eens 5 bataljons oorlogsvrijwilligers. ² Hetzelfde gold voor ca. driehonderdvijftig vrijwilligers voor de Militaire Luchtvaart van het Knil en voor ca. tweehonderd krachten die voor het Rode Kruis (onder hen waren ook vrouwelijke vrijwilligers) en voor de *Nica* bestemd waren.